

Kap24.1754

BOSTANLANЬ X. O.

07014

C(Kaplan)

B85 CBRLA

C4002 BLA

NAZMULA

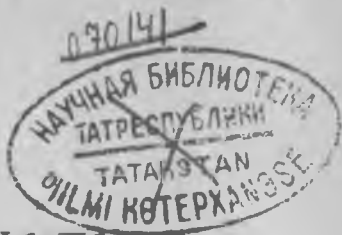
QAROBLNASIZDAT

19 — Mikojan-Şaxar — 36

49
BOSTANLANЬ XASAN O.

Проверено
1948 г.

Проверено 1963 г.

ЏЫРЛА вla NAZMULA

(Tyzetilnib, qoşulub ekinç
kere syđqanь.)

к 2024. 1754 - 1

с 4002

К.- Б. А. С. С. Р.
Республиканская библиотека
им. Н. К. КРУПСКОЙ
гор Нальчик

QAROBLNASIZDAT

Mikojan-Şaxar—1936

С(кардч)
Б 85

Х. О. БОСТАНОВ

ПЕСНИ и СТИХИ

КАРОБЛНАЦИЗДАТ
Микоян-Шахар—1936

Bostanlanь Xasan Orusbijni җашь 1905 җы tuv-
qandy. Qaracaj tilde xudozestwo literaturanь em al-
qьn җazьv baqlaqan җazьvculanь biridi. Bostan
ulu җoldaql birinci komsomol nazmucudu. 1925-26 җы-
ladan baqlav qaracaj gazetni aktivnьj xaparcьь emda
qulluqcusu volub turqandy. 1929 җыdan veri җыrla,
nazmula җazady. 1932 җы „Җань ɵsymge“ degen
җы, nazmu kitabь җыqqandy 1936 җыlda Qaracaj
„Al'manaxda“ talaj sajlama җыrlarь em nazmularь
җыqqandy. Tyrly-tyrly kɵv literaturanь oruscadan
qaracajcaqa kɵcyrgendi. Kesi sowet җazьvculanь
sojuzunu clenidi.

WELIKIJ WOŽD—STALINNE

Çaşlyq çylyndan başlav sen,
Çitied faxmun em aňň;
Kynsyz xalqlaqa ojlaşa,
Stalin, ataed taňň.

Çaşlaj oquna sen bizge
Erkinlik kynny izlejen,
Bu quanc çaşav bolluqun
Kesin kergenca bileen.

Xar zamandada, Stalin,
Marksist çolnu alqanen,
„Işci xalqlaqa tenlik“ dev
Bolqan kycyny salqanen.

Leninci çoldan cыqqaňň
Qarşcy kyreşni acaen,
Eser, menşewik qaumnu
Kenne, kerige cacaen.

Baqalъ ustaz Leninni
Em syjgen teni bolqansa,
Çarlyla syjgen Stalin,
Bizge erkinlik alqansa.

Bu erkinlikni alʼroʻqa
Sen vaʼsʼʼ volub sʼʼqʼʼansa,
Kynsyzlege alʼʼ volub,
Esgʼi ʼʼʼʼʼni ʼʼqʼʼansa.

Teren aqʼʼʼ, muradʼʼ
Bizge ʼʼʼʼʼq beredi;
Iʼʼi bla elli ʼirigʼʼ
Nasʼʼʼ ʼʼʼʼʼni kʼoredi.

Sen vaʼsʼʼ volub bizni ʼʼrt
Maʼʼina ʼʼrtʼʼa buruldu;
Uaq mylkly elibizde
Kʼʼʼ ullu mykle quruldu.

Sen vaʼsʼʼ volub biz ʼʼrtʼʼda
Sosializma qurʼʼʼʼʼʼ;
Ullu bolʼʼʼ SSSRʼni
Nasʼʼʼ ʼʼʼʼʼʼa burʼʼʼʼʼʼ.

Sen vaʼsʼʼ volub biz ʼʼrtʼʼda
Klass ʼʼʼʼʼ ot acʼʼʼʼʼʼ;
Sen vaʼsʼʼ volub, Stalin,
Kʼʼʼ sʼʼʼʼʼʼʼ sʼʼʼʼʼʼʼ.

ʼʼʼʼʼʼʼ sen sʼʼʼʼʼʼ,
Bizni ʼʼʼʼʼʼ eltese;
Xar bir xorlamʼʼʼ, Stalin,
Sen vaʼsʼʼʼʼʼ etese.

Sen başcъ volub, partiya
Qurcdan da kycly volqandъ;
Sen başcъ volub viz çurtda
Kөb ullu işle tolqandъ.

Sen ajtxan zatnъ eterge
Ajhajda qarъv vereviz;
Baqalъ ustaz Stalin,
Neden da sълъ көreviz.

Xalqlanъ wozdu Stalin,
Tavnu tyzny da çarъtdың,
Leninni mijik vajraqъң
Sav dunjada da tanъtdың.

Sen çol көrgyze Stalin,
Entda xorlamla eterviz,
Seni сьраqъң çarъta,
Kommunizmaqа çeterviz.

1936 ç. majnъ 5-de.

ÇİGİT TAVLULAQJA

(Kawkaz tavlany təgeregine ajlananlaqja)

Esgı dunjany qanly zakonu
Bizni insanca kərmejed,
Ne kəz acarqja em qaş kerirge
Bizge erkinlik berməjed.

Patcax Rossejni qanly tişleri
Mylksyz, çaşavsuz eteed;
Kynsyz çarlı da kecinmek tavmaj,
Çalqja ajlana keteed.

Çarlıny ozoqan çaşavu tared,
Çyrekge çaur salaed;
Patcaxnı tutxan qara inneli
Millet çavluqnu çajaed.

Ol zamanda kəv milletleni
Tilin, oquvun tıjqaned,
Qaloqlanlansa patcax Kawkazny
Çaşavun tolu ojqaned.

Işci em elli birigiv turuv,
Rewoljusija acıldı;
Bizni ezivcy artıqlıqla da
Kenne, kerige cacıldı.

Ol mutxuz kynle çarıq tijdile,
Suqlanc, alamat çarıtıv;
Bizni Kawkaz da endi ösed,
Kesin ılgıly tanıtıv.

Ma bu Kawkazda kəv tyrly millet
Çarıq çaşavqa iedi;
Klaşs çavladan qalqan bulqan da
Taza çyrekden kyjedi.

Ma bu Kawkazda kəv urunqanla
Tolu erkinlik alqanla,
Sewer-Kawkaznı keñ tyzlerine
Kolxoz-gigantla salqanla.

Sewer-Kawkaznı tav çurtlaıbnı
Tyrlydy, kəvdy vajlıqı;
Çırqa çan vered ol arıvluqu,
Melxumd qıslıqı, çajlıqı.

„Şuv-şuv“ ete kək Qovan da kesin
Eniş syren taba atad;
Uzaq bolmaj ol syt fermada da
Talaj mal kef etiv çatad.

Ol çanь işlennən seirlik fermad,
Çaşavu, işi çarьqдь;
Kolxozqa kirmegen encimylkcyny
Mallарь acдь, arьqдь.

Ol tavlanь ariv xavasьndan
Şoş-şoş ajaz da qaқadь,
Kolxozcu çigit—Alij ertdende
Aтьn ilkiege taқadь.

Ol сылав, сыправ atxa qarajдь,
Aтьn çаньса көredi,
Aşьn suvun da esden ijmejin
Zamanь bla veredi.

Allaj çigitle bizde көvdyle,
Çyzle bla sanav ajтьrsa;
Çolovcu volub, aтьna miniv,
Tavdan da өtyb qaјтьrsa.

*„...1936 çyl deқavrnь 10-da atьla çoloқ
cbqдьla“ (gazetden).*

Şьlь Kawkaznь uzaq çurtlarь
Em tavlu, taşь mijikli,
Mijik tavlanь em çitileri
Insan өtmezca kijikli.

Qoş-baş tavlany ər xamxotlary
Cymmaq kijimden kijini,
Bir-bir çerlede em çitileri
Əzenle tava ijlir.

Ma avuşlary em buqojlary
Qalaj tamaşa çerlele;
Aladan ətыв tavlany allyq
Çigit-kolxozcu erlele.

Kawkaz tavlaja çolovcu boluv
Birinci kere başlandy;
Burundan qalqan tavkelsizlikle
Bizden kerige taşlandy.

Kolxoz çaşlany qurav çibergen
Çiger bol'şewik—Efimdi;
Bu çolovculuq bizni tavlada
Ajhajda syly etimdi.

Syly Kawkazny çigit çaşlary
Atlany tavkel çerlele;
Çiti tavlaja çolovcu boluv,
Təvvələrine ərlele.

Minçen atlary ariv çyltyrav,
Tavja tajanby kelele;
Tuvəgen çerde kolxozculaqa
Atyla salam berelle.

Qaracaj xalq da ullu es verib,
Sizni albyzqa syqandb,
Tavnu vashnda *Kluxor avuşda*
Telefon swjaz qurqandb.

Çigit atbla, işigiz tnyb,
Quancb volub qajtyrsyz;
Əxdem tavlany taşa xalyndan
Bizge xaparla ajtyrsyz!

„...*Dekabrny 16-da Kluxor avuş alndb*“
(gazelden).

„Qyzy Kawkazny kolhoz vajraqb
Mijikden mijik tanylyr;
Kesin qar vaxan Kluxor avuş da
Bir tyqys volmaj alnyr“,

Dev vizni çigit atlyarvbyz
Tavkel alqa tevrelle;
Eki metr teren qarv volqan
Kluxor avuşxa ərlelle.

Tikligi any em mijikligi
Adam ətər dev ajtmazca;
Tavlu çigit da eşyn salqan ed,
Any xorlamaj qajtmazca.

Endige deri atlb̂ ɵtmegen
Kijik edi ol—Kluxor avuş.
„Albnad-albnad“ dev keleed
Syjymcylyk ajtxan tauř.

Ne voranlarb̂, ne vuqojlarb̂
Çyrekge qorquv bermedi,
Tavkelden-tavkel çigit kolxozcu
Alqa tevini v tevredi.

„Albndb̂ Kluxor-albndb̂ Kluxor“
Degen xaparla çetdile;
Andan da arb̂ vizni atlb̂la
Tav-artb̂na ɵtdyle.

Kiriş tavlanb̂ tɵgereklerin
Atlb̂la volub aldb̂la,
Çolsuz çerlege çolovcu volub,
Alamat ylgı saldb̂la.

Bizni atlb̂la tavladan avub,
Anda çaşavnu kɵrelle;
Tav-artb̂nda kolxozcu xalq da
Axřb̂ ylgılerin berelle.

Soqum, Tiflis, Qutais—varьsь
Çanьsa seir caqalla;
Esgi dunjadan qaloqan xurtdakla
Terek çapraqca aqalla.

„Zakawkazijanь urunqan xalqь
Qalaj nasьvь volqandь,
Çanь çaşavda birinci volub,
Leninni ordenin alqandь“,

Dev bir-birlerine ajtaelle,
Ol zatlanь varьsьna
Quancь volub çigit atьla
Kolxozlaqa qajtaelle.

Andan ajlanьv vizni atьla
Baku şaxarqa keldile,
Neft anasь Azerbajçanna
Bizden salamla verdile.

*„...1936 çbl fewralnь 14-de atьla Pjati-
gorskege keldile“ (gazetden).*

Bizni Kawkaznь kolxoz çaşlarь
Muradlarьna çetdile;
Sosialist çurtnu көv xalqlarь
Alaqa alqьş etdile.

„Çetdile! Çetdile atlola!“ de
Quanc xaparla keldile;
Ullu ǝxdemlikge quannandan
Az çyreklemi tevdi?

Tulpar atlarǝ birgelerine
Ol ketgen çaşla keldile;
„Kiriş tavlanǝ endi aldbq“ de
Çigitle raport berdile.

Atalarǝ emda analarǝ
Quanelǝ bolub kyldile;
Çigit çaşlanǝ ǝtgyr işlerin
Şavlaj qralda bildile.

Bu qbş zamanda voran kynlede
Qalaj çigitlik etdigiz!
Ajhajda, şoxla, kolxozcu çaşla,
Muradbqǝzqa çetdigiz!

Kolxozcu çurtnu ǝxdem çaşlarǝ,
Qbşl ordenle aldbqǝz,
Çigitlik birda tas bolmaz kivik,
Axş ylgyny saldbqǝz!

Kolxoz Kawkaznǝ bytev vajlbqǝn
Mijikden-mijik eterbiz;
At ǝsdyryvde, malqa qaravda
Ullu ǝsymge çeterbiz.

Kolhoz' Kawkaznъ çigitlerine
Bol'şewik salam bereviz;
İşde başcъ — ordenlileni
Ajhajda sьjь көrebiz.

Tulpar işleni ujasъ bolqan
Sowet çurt өssyn, çaşnasъn!
Bizni xorlamdan-xorlamqa eltgen
Stalinibiz çaşasъn!

15-II-36 ç.

MINAT TAVLU TƏŞƏRƏV EDİ

— Ozqan ətıyrny
mutxuz kynleri

Meni insanca
kərmejed,

Esgü çoruqla.
esgi adetle

Bizge erkinlik
bermejed.

Təşərvnu kynı
ol zamanda

Kərden ese da
taredi.

Çyrygen çeri,
xar bir atlam

Axıjul edi,
çaredi.

Şerijat, zakon
qalmaj var

Birda erkinlik
bermejed.

Çarlb tşşrbv
esgi dunjada
Baş erkinligin
kөрmejed.

Minatnb atasb
em anasb
Bek çarlb kelgen
bir yjedi.

Ol zamanda
çarlb tşşrbvqa
Xar bir artbqlbq
bijedi.

Kesi bilmegenlej
tavlu Minatcbq,
Aña bir çaşnb
sajlalla.

Ol syjmese da
söz tausub,
Bir qara işge
bajlalla.

Molla da, vaj da
araqa kirib,
Minatnb
tentek etdile.

Ol qaumla
anь malqa satьв,
Muradlarьna
çetdile.

Çarь Minatь,
malь satxanca,
Atxa, ɵgyzge
satdьla.

Syjmegenine da
qarajьn,
Eltiv birevge
atdьla.

Qajьn ata da,
qajьn ana da
Andan vernele
davlalla,
Qajьn qьzla da,
avsьnlarь da
Çarь Minatь
çavlalla.

Tuvge sallьqьn
ysge kijerьn
Qaldьrmaдьla,
aldьla.

К-2024.145
К.-Б.А.С.С.Р.
Республиканская библиотека
им. Н. К. Крупской
гор. Гальчик 17

с 4002

„İşle, çaşa“ deş
çarlı Minatlı
Eltiv otovqa
saldıla.

Qarañ otovda
kynny көrmejin,
Ol көв kynlerin
ijeed.

Qыş suvuqlada,
qar voranlada
Çalan cевgencik
kijeed.

„Ax zorluq çaşav,
zorluq dunja“ deş
Artыqlыqqa
taralaed.

Xar bir tauşxa
emda şьqьrtxa
Sesgekleniv
arala ed.

Bu qьjьnlыqda
ol çaşajedi,
Esgі dunja
çol vermejin.

Er da, qajъn da
 bij volaelle,
Ol erkinligin
 kөрmejin.

Minat kivik
 tavlu qъzlanъ da
Satъv erge
 bermezlaj,
Ol artъqlъqla
 endi ualdыa,
Berі qajтъv
 kelmezlaj.

Syjmegenine
 Söz tausuvla
Endi kerige
 ketdile.
Tъşъrvla da
 erkin, teң volub,
Muradlarъna
 çetdile.

Malnъ satxanca
 tutub satъvla
Umur-cumur da
 bolduļa.

Тъşыгъvla da
qral işlede
Tolu erkinlik
aldыla.

Тъşыгъvla da
endi көz асьв,
Çаңь çaşavnu
quralla,
Oquvlu volub,
usdalьq альв,
Маşinalаңь
buralla.

Kolxozlada da,
sowxozlada da
Çаңь çоруqnu
salalla.
Çарьq çaşavda
ylgyly volub,
Orden savqala
alalla.

Traktorlada,
kombajnalada
İşlejle,
saban syrelle.

Kökde ucarqa,
suvda çyzerge
Тьшьрьvla da
bilelle.

Skok atarqa,
atxa minerge
Bizni qызla da
bilelle.

Mijik tavlaqa
çolovcu volub,
Төввәлерине
minelle.

Minatnъ qызъ
Şerifatcыq da
Endi qыз volub
çetgendi.

Şerifat kesi
em razъ volub,
Хъзьrqa erge
ketgendi.

Burunca qalъm,
berne adetle
Endi tuzaqnъ
salmalla.

Sowet wlastnъ
 çarbq kycynden
Ala qurulla,
 qalmalla.

Çaпъ çaşavda,
 çarbq Şerifat
Çaпъса erge
 cъqqandъ.

Leninizmanъ
 çarbq cъraqъ
Xar artъqlыqnъ
 cъqqandъ.

Kolxoz tyzlede
 ala ekisi
Udarnik çoruq
 Salalla.

Urunmaqlyqda
 alçyla volub,
Çyzlev iş kynle
 alalla.

Em savaп işde,
 em malçыlyqda
Birinci volub
 turalla.

Nasıvı çırtnı
urunıanlar
Çarq dunjanı
quralla.

Bizni partija
başcılıq etiv,
Çarq dunjalı
bolavız.

Sowet sojuznu
-keñ tyzlerine
Seirlik çaşav
salavız.

1936 ç.

QЫЗЪ BLA ANASЪ

QЫЗЪ—Zaman boldu, anasъqым,
Endi şkolqa varajым,
Çahil bolub soqur qalmaj,
İlmüqa мылык salajым!

Anasъ—Oı degen ned, maruşko,
Çanъn vardda bir qымыlda,
Eki bir da тырұv etmej,
Oltur da işle тывұrda!

QЫЗЪ—Oqaj, anam, тыjalmazsa,
Kөv inçildim otçaqada,
Mugurluqqa, мыdaxıьqqa
Мыndan arъ çыjalmazsa.

Anasъ—Ma, көrese, ajtxan sezy!..
Əsdyr, kyreş ыллаjланъ.
Çyz ajtsan da, miң ajtsan da,
Şkoldadъ eki көzy.

Anasъ ojlaşъv:

—Savij Xalimatъnъ көly
Kece kyn da „şkol-şkol“.
Xar erddende qarasan da,
Oqurqa vara çaş tely.

Aqyl xaparla ajtalla
Şkolqa varqan çaşcqıla;
Kitavla alıw, ыр ырлаw,
Quancıw bolıw qajtalla.

Oqaj, tersme, savij, sanna,
Qarańdan cıqsa tanna;
Ol oqumaj qalıw ketse,
Ne zat xajır bolur mańa?..

Qız — Oqumasam, xajır bolmaz,
Zarań on kere ondu;
Bu kızıvde oqumajın,
Savij tyjyl, ıllu qalmaz.

Anam ojlaşw, end meni
Oqırqa xazır etedi;
Kıjgen cırekcik soruqıw,
Cekgen qajqıw ketedi.

Oquv xar işge çol acad,
Oquv sıjıwdı, mijkdi;
Oquvsuz çahil qalqan'a
Qarańd em kijkdi.

„Oquv, oquv em oquv“ dew
Lenin osiat qojqandı.
Alqın kişen bolqan zatla
Endi ojulıw tajqandı.

Hajda qalmaq çaş tölü,
Birden oqurqa varajıq!
Kynny kecenı voş ijmej,
Qadalıv dersle alajıq.

LENİNİ ÇOLU TYLMYDY

Dunjaň altýdan birinde
Rewoljusijany aсхан,
Сөгүс, огаq bir qol bolub
Zalimlikni ojqan, сасхан?

Leninni çolu tylmydy,
Kalcaklany titretgen,
Bizden quvqan ol qaumnu
Çurtubuzdan kerі etgen?

Leninni çolu tylmydy,
Sav dunjany işcisine:
„Birini qalmaj birigigiz!“
Dev alany varьсында

Bir innetde, bir aqьlda
Kapitalqa qarşь etgen,
SSSR-de urunqanla
Izlegen muradxа çetgen?

Leninni çolu tylmydy,
Хар сығмаvqa kyreş асхан,
Оңсу, „solcu“ qьzbajlany
Ағавьzdan kerі сасхан?

Leninni çolu tylmydy,
Kynden-kynne ɵsym salqan,
Kapitalnъ tamьrlarьn
Kesib, qьrьb, taşlav barqan?

Leninni çolu tylmydy,
Işci xalqnъ tyzge burqan,
Ullu bolqan çurtubuzda
Sosializmanъ qurqan?

Ana şaqat fabrik, завод,
Wolxowstroj, Dneprostroj,
Ana şaqat Selmař завод,
Amo завод, Kuznesstroj.

Ana şaqat çyz min işci
Udarnikle, ɵceřgenle,
Sosialist planlarьn
Toltururoqa kyreřgenle.

Ana şaqat xar bir kolxoz,
Xar bir artel', xar bir sowxoz,
Çyz min sanda traktorla,
Çařnav barqan gigant mylkle.

Ana şaqat qurc mizamlb
Çiger alcbь WKP(b),
Lenin ajtxan çolnu tutub,
ɵsyb kelgen komsomolla.

Ana şaqat çyz million
Bercli qolla, muskul sanla.
Kycy bla çurtubuzda
Quralqanla, işlennenle.

SSSR-de bu çetişim
Biri qalmaj varь birden
Lenin qojqan çolladyla,

ÇOLLADYLA.

Ana şaqat, ana şaqat
İşci bercli qolladyla,

QOLLADYLA.

ÇANŲ ÇAŞAVOŲA

Bir wølek çyl
 Мындан алда
 Urunňanla
 Em çalsyla,
 Kөв çarлыла,
 Ortalyqla
 Encilikde,
 Таqырлыqда
 Çaşajelle.

Ала etgen

Малнь—

Мыкны,

Бръсхънь

Çьртъв-çulquв,

Зауq etив,

Вaj qaumla

Aşajelle.

Kulak mylkde

Ajaq tyvde

Ezilgenle:

Çarлыла,

Örtalyqla

Bygynlykde

Işcile wla

Таr wajланьв,

Işlejdile.

Urunňanla

Nöger wolub

Qarnaşlaca,

Çurtubuznu

Ara mylkle

Kyclejdile,

Kyclejdile.

Савъв wарqан,

Kynden-kynne

Өsyв wарqан

Minden-minne

Kolxoz-artel'

Өsed, өsed,

Encilikni

Çolun kesed.

Şavlaj elle,

Stanisele

Aарь бирден

Nögerlikge

Baradyла,

Tenlik mylkge

Tamal taşла

Saladyla,
Saladyla.

Işlev-soluv,
Aşav-çaşav,
Mylk, çarbyq,
Çaň nizam,
Çaň çoruq
Nögerlikde

Quralqandь.

SSSR-ni

Ellerinde

Çyz million

Urunnan xalq

Çaň çolqa

Burulqandь.

Leninizm

Ajtxan çolda

Quruladь,

Quruladь.

Çыьп-чыьп

Udarnikle,

Plan salьв,

Erinmejin,

Ne talmajьп,

Əxdemlenib
Kolhoz mylkge

Kimda taьр

Tamal taşla

Saladyla,

Alcььqqа

Qьзы vajraq

Aladyla,

Aladyla.

Тьшыьв да

Esgilikde

Kyn көrmejin

Oçaq vaşda

Тьвыр-taşda

Totlannaned,

Dunja çarьq

Kөrmegened,

Mortlannaned.

Xaparsьzlaj

Ol çuq bilmej,

Molla, vaj, vij

Sөz tausub,

Malнь kивik,

Sataelle,

Çyrek syjьв,

Razь volmaj,
Qьjьnlьqqa
Ataelle.
Çarlь qьznь
Syjmegeulej
Birevlege
Sataelle.

Bijlik, xanlьq
Em patcaxlьq,
Esgilikle,
Ol zamanla
Ojuldula.
Esgilikde
Kişen volqan
Çolla tajьv,
İşle tavxa
Buruldula,
Buruldula.

Tьşьrьv da
Ajьrlmaj
Çarьq çoldan,
Qьral işden
Erle kivik
Ulyş alьv,

Mьllьk salьv,
Xar bir işde
Alqa varad,
Esgilikni
Taşlav atьv,
Ara mylkge
Qarьv salad,
Qarьv salad.
Bizni çurtda
Tьşьrьv da
Erle kivik
Traktorda,
Maşınada
İşlejd, ɵsed,
Usdalьqnь,
Texnikanь
Kycynden
Ol xar cьrmavnu
Başьn kesed.

Esgilikden
„Savqa volqan“
Cьрмаuqla,
Cirik zatla
Çyz million
İşci-elli

Qolla bla
Başdan ajaq
Xorlandı,la,
Xorlandı,la.

Bizni çurtda
Gigant mylkle
Ornaldı,la,
Ornaldı,la.

20-VIII-31 ç.

KOLXOZOQA KIREJİK

Kəv ɟɟllanɟ ɟaɟadɟq
Esgilikni qolunda,
Brɟsxɟq urunub
Enci ɟaɟav ɟolunda.

Biz kolxozoqa kirejik,
ɟaɟavda ten volajɟq,
Qan icivcy kulakga
Acɟv ɟara salajɟq.

ɟumduruqdu burunnu
Esgi ɟolda ɟyrygen,
„Xalq varad“ deɟ kolxozoqa,
Aman innetge kirgen.

Enci ɟolnu biz qojuɟ
Kolxozlaqa kiribiz,
Qurarɟɟz tolu rɟsxɟ,
Qalmaqɟz ɟɟrt biribiz.

Mylkde oldu çolubuz,
Kolhozqadъ qolubuz,
Ань işlemeklikde
Ръsxъ ie volubuz.

Kolhoz çaşav qurajьq,
Encilikni çьqajьq,
Bizge zarar kulakнь
Tarbuvинна тьqajьq.

Kolhoz qurav сыгаqъ
Kөzyvuzny çarьтыг,
Mylkly çarьq çaşavını
Ajhajda ol тапьтыг.

1930 ç.

UDARNIKLIK

Million iş qol birigib,
Çaň çavaşnu ызьнда.
Udarnik bolub tulparla,
Ara komitet сызьнда.

Dunjanь altьdan biri
Sosializmni işlejdi.
Udarnik degen ulla söz
İş oçaqlanь kyclejdi.

Şaxarqa, elge qarasan,
Kөv işde gөçev bolqanla,
İşge өceşib, erişib,
Өmyrlyk savqa alqanla.

Udarnik at degen zat
Begisib, өssyn, çaşnasьn.
Ol sinib orun almajьn,
Bir çer da qalmaj başlasьn.

Udarnik bolqan çurtubuz
Başlaqan işin tolu eter,
Muxolluqnu vurub atьv,
Muradьna qьsxa çeter.

İş saqatların udarnik
Çalqavluq bla ozdurmaz,
Eter zatların tolturur,
Birevge kesin sozdurmaz.

Udarnik tizgin alçılar,
Təş, cəgyc, oraq alqanla,
Mylk planların tolturub,
Çurtxa çarqılyq salqanla.

Udarnik tizgin alçılar
Qьзыl vajraqla alalla,
İşge cijsillik etgenle
Orunsuz volub qalalla.

Udarnik volub miñ-miñ qol
Tamaşa zatla işlejdı,
Birleşgen sowet qьralnь
Sosializm kyclejdı.

Udarnik volub ol qolla
Favrik, zavod quralla,
Texnika ajtxan çollaqa
Bajlyqьvьznь buralla.

Çьjnla qurav, erişib,
Urunub xajьr veredi,
İşci, kolxozcu xalqlada
Ol zat volurqa toredi.

Ej!.. bercli qolla, hajdaqyz,
Udarnik tizgin көв bolsun!
Çarьq çaşavnu planь
Ol çolda өssyn em tolsun!

1931 ç. Ijulnu 15-de.

BIZDE BLA ALADA

Alada:

Mylk, rьsxь
Artxa ketib,
İşsizleri,
Kycsyzleri
Oramlada
Soluv tarta, -
Təңereşib,
Ac, çalanças,
Sьjьt ete,
Baş qaldыrьr
Murad izlej
Ajlanalla.
Talaв, sojub,
İşci xalqнь
Qaньn төkgen,
Sьrtдан туşув,
Zauq etib,
Çyz million

İşci xalqнь
Kycy bla
Çaşaqlanla
Bazьqladь,
Zalimledi
Ol qьjьmnь
Zauq etib
Aşaqlanla.

Bizde:¹

İşsiz bolub
Ajlanmaqlыq,
Oramlaq
Sojlanmaqlыq
Bizni çurtdan
Kende qaldь,
Birev işlev,
Birev aşav
Aнь bla
Çaşamaqlыq

¹ Bizde degen sözny maqanasын SSSR-de deв, alada degen sözyn da tьş qьrallada deв aьnlarqа kerekdi (B. X.)

Qoradъ,
Ketdi.
Xar urunнан
Barъ qalmaj
Çaңъ çolda,
Çaңъ işde
Bir innetde
Izlenilgen
Muradlaq
Çetdi.

Alada:

Ol qыtlыqdan,
Krizisden
Fabrikleri,
Zawodlarъ
Em banklarъ—
Barъ birca
Ajaq tutmaj,
Çiriv тышув,
Salпыланъв,
Ojuladъ, ojuladъ.
Bu qajоъdan
Сьоqар усын,
Çolla izlev
Çut kapital
Kesin talav,

„Ne madar“ dev
Tөгerekge
Çajыladъ,
Çiriv varqan
Kapitalnъ
Arqavlarъ
Ojuladъ.

Bizde:

Talaj fabrik,
Talaj zavod,
Talaj kolhoz,
Talaj sowxoz
Çaңъ usdalыq,
Çaңъ texnika
Ajtıxan çolda
Qoşuladъ,
SSSR-ge
Çavla ajtxan
Kir muradla,
Tutxucsuzla,
Өtyrykle
Boşunadъ,
Boşunadъ.
Em şaxarda
Emda elde
Birinci

Beşçıllyqny
Tolturqanbyz,
Ekincini da
Biz
Tolturub barabyz.
Çavla ajtxan
Kir muradla
Ajqaq bolub,
Çarby çolda
Əsebiz biz.

Alada:

Xar neden da
Aqylların
Kycly verib,
Qan tögerge,
Qazavatxa
Kyreşelle.
Qoldan kelse,
"Xorlasala",
Qan töksele,
Onlu onsuznu
Bar bolqanyn
"Ma seniki,
Ma meniki"
dev yleşelle.

Ань вля
Qanьv qalmaj,
Bir-birine
Ilinişiv,
Tik bolub
Kyreşelle.

Bizde:

Qan tögerge,
Qazavatxa
Kyreşmejbiz,
Birev vly da
Boşunaqa,
Artqılyqqa
Qan tögerge
Izlemejbiz.
Biz izlejviz
"Çaraşvluq,
Çaraşvluq".
Çavlarьvьz
Əşyn salsa,
Kyreşsele,
Tьnmasala,
Qarşь turqa,
Bxdьrьrqa
Xazьrьvьz
Biz.

Alada:

Minle bla
Bercli qolla,
Urunnanla
Bek kəvdyle.
Bizni tutxan
Bu qaumla:
„Qazavatxa
Qazavat“ dev
Bajraq tutub,
Em virigiv
Сьqарьqдъ.
Kapitalнь
Urub cасьв,
Sav dunjada
Rewoljusion кyc

Zalimlikni
Сьqарьqдъ.
Ullu
Oktjabr
Sav dunjada
Асьыг,
Kapitalнь
Qan
Emgen
Buqovларь,
Çollarь
Qalmaz
Barь
Qьгыльв
Ualьr
Emda cасьыг.

„OKTJABROQA 13 ÇYL“ ATLY KOLXOZOQA

„Oktjabroqa

on

uc

çyldь“

seni

atьn,

Çarьq

volub

Oktjabrda

tuvqansa;

Çarьblanь

birikdirib

kesiьe,

Esgilikni

uzaq

keri

quvqansa.

Sen

tuvqansa

Mallarъndan
ara
mylkge
saldыla.

Malъn,
mylkyn
seni
өsyв
teвredin,

Alcыlъqnъ
kişigeda
bermedin;

Mizamъnъ
sen
işinde
begitdin,

Nögerlikde
taqыrlъqnъ
körmedin.

Suv çaqada
syт
fermala
saldырдын,

Qatlarında
başjalap
olturtdun;
Esni berib
fermalap
xalpa,
Başjalap
silos
aşdan
tolturdun.

Xar malpa
enci
mekam
saldırdın,
Malсылқы
kerti
qolqa
aldırdın;
Tavkel bolub
malсылқы
işinde
Ucxulda da
qoj
fermala
saldırdın.

Çaň çoruq
qarv
beriv
işinde,

Xar bir
işin
çyltyraşv
saqadъ;

Çigersizlik
tajv
ketiv
icinden,

Brigadların
qъzyl
vajraq
taqadъ.

Çaň çaşav
es tavdyrv
xalqъna

Klass çavnu
Kenne
uzaq
quvdula,

Xar işinde
ваşсь
bolub
partija,
Icinde da
udarnikle
tuvdula.

Seirlikdi
fermaların
малъна,
Urunğanla
suqlancдыла
халъна;
Entda çaşna
чань
çolda,
ej kolhoz!
Тыжъс болmaz
seni
өsym
çoluna.

Çegetej, 1936 çylda.

BELGİLİ MALCЫLA

Malcыbqнь işin viz
Qolqa kyçly aлыqa,
Qaracajнь içinde
Ullu mal mylk saлыqa.

Esden ijmej ol işni
Kolhoz malla көв volur,
Sosialist fermala
Semiz malladan tolur.

Qojcu, atць, tuarць
Sыjль atдь, çaqlarвьз,
Ariv qarav telyny
Tolu başьп saqlarвьз.

Mallaqa saq qaraqan
Kerti udarnik voladь,
Axşь işlev kolhozda
Çyzlev iş kyn aladь.

Ol çigerle xar işde
Al tizginde turalla,
Qojnu, atнь aqacьп
Zawodluqa buralla.

Axşь işlev kolxozda
Talaj savqalanğanla,
Kolxoz savan ьzladan
Kөv myrzevle alqanla.

Savan ьz planlarь
Artьq volub tolqanla,
Kolxoz mylkny icine
Çarьqlьqnь salqanla.

Ajtaьq: ol adamla
Artxa birda qalmajla,
Udarniklelle, işge
Muxolluqnu salmajla.

Çiger malсь, savансь
Mylkny ariv quradь,
Klass çavnu—kulakнь
Sovralarьn buradь.

Ma qaraqьz, çьlqьсь
Qasajlanь Ajubdь,
„Put' Stalina“ kolxozda
Ariv ylgь çajьvdь.

1934 çьl Ajub anda
83 at kьtgendi,
Sьnar malьn carььtmaj,
700 iş kьn etgendi.

Komsomolcu Maxamet
Artxa birda qalmaqand,
Syryvynden azymlы
Bir qojnu da çojmaqand.

Ulgу volub Maxamet
Qojqa ariv qarajdy,
Aşyn, suvun tavdyrvы,
Keregine çarajdy.

Coculanъ Zeke da
Axşы ulgyly malcъdy,
Ariv qarav mallaqa
Tanyqъvlu alcъdy.

Tamvijlanъ Ajub da
Tanyqъvlu syryvcyd,
„Mal ɵssyn“ deв kolhozda
Al tizginde çyryvcyd.

Qaracajny tav malyn
Ullu ɵsymge salırvыz,
Kolhoz mylkny ɵsdyruv,
Kɵv-kɵv хажы алırvыz.

Tav malcъny keregin
Esge kyсly alajyq,
Хар bir qoşха, fermaqa
Çaryqlyqny salajyq.

Qoʻsci, atʻsʻ, tuarʻsʻ
Udarnikle volajʻq,
Malʻqʻa qarav ʻosduʻyʻv,
Birincilik alajʻq!

1934 ʻ.

KOMSOMOLNU SÖZY

Meni atým komsomol,
Ань kysly tutarma,
Işci xalqny çavlarň
Barň birден butarma.

Ol at maňa berildi
Çigitlikge, başlyqqa,
Çoqdu qorquv em xata
Işci, elli çaşlyqqa.

Lenin atly komsomol
Kөvdy meni eterim,
Kommunany qurasam,
Muradma çeterem.

Ol muradxa çeterge
Tamam көlny bergenme,
Şaxar em el mylklege
Kysly aqyl wölgенme.

Lenin salqan tyz çolu
Sav dunjaqa çajylyr,
Ciriv barqan kapital
Tataryndan ojulur.

Əsyb kelgen pioner
Komsomolqa berilir,
Анъ bla birgelej
Tizginlerim kerilir.

Urunğan çaş tölyden
Tizginime alama,
Sosialist quravqa
Qarǵvumu salama.

Onqa, „solqa“ ketgenne
Qatъ kyreş acama,
Ol qaumnu xatersiz
Aravъzdan cacama.

Mylkde emda oquvda
Көв baş işle etebiz,
Azat sowet çurtda biz
Muradlaqa çetebiz.

Suvqa kirse komsomol,
Balъq kivik çyzedi,
Texnikanъ oquvnu
Yrenedi, biledi.

Xavada da çaş qaum
Ilacinca ucadъ,
Fabrikde em zavodda
Көв usdalъq acadъ.

Partijanь çolunda
„KSM“ vajraqnь salqand,
Lenin atľ komsomol
Mijik orden alqand.

Ol ordenni baş tutub,
Alqa tiri varьvьz,
Ata çurtnu icinde
Kommunizmni salьvьz.

Ata çurtnu çaqlarqa
Xazьr volub turavьz,
Əşyn salqan tuşmannь
Hamxotuna uravьz.

MJUD-nu KYNUNE

(Qyralla arasy çaş töluny kynu)

Leninizm sьraqlь
Tavnu, tyzny çarьtad,
Kesi kycyn çaş tölү
Sav dunjada tanьtad.

Rewoljusion tölү
Kynden kynne көв volad,
Leninizm kyc beriv,
Bilim альв, es tabad.

Senljavrnь allьnda
Ullu quanc eteviz,
Leninizm çolunda
Alqa-alqa keteviz.

Bygyn-MJUD kynuvyz
Bajraqlanь alavьz,
Tizgin volub, saf volub,
Oramlanь varavьz.

Bygyn MJUD kynyvuz
Ulgy, biçim quravъz,
Qanъ faşizmaqa biz
Qarşcъ öre turavъz.

Lenin qojqan muradnъ
Biz mijikge tutarvъz,
Zarancъnъ, tuşmānnъ
Aravъzdan butarvъz.

1935 ç.

PIONER ÇBR

Savij qaum quralьв,
Pionerle volavьz,
Lenin ajtxan çol bla
Oquv, qььq alavьz.

Biz quraloqan tizginne
Kөble talpьв kirelle,
Çaşcьqla em qьzcьqla
Xalibizni bilelle.

Biz quraloqan çaş tөly
„Pioner“ dev ataldьq,
Çaпь çaşav işlege
Çaş çyrekni keң saldьq.

Өsynybyz xar zaman
Tьjьlmaz, ne az volmaz;
Pionerni muradь
Tolu volmaj qalmaz.

Qara atarqa, çyzerge
Cьңarqa em savarqa
Artxa qalnavьz viz tөly
Oquv ulyş tavarqa.

Fizikanь em cotnu
Dersde oqub vileviz,
Quanc volub kynyvuz,
Biz ojnajvъz, kyleviz.

Çazoqь kunny çarьoqь
Çыltьrajdь, çaşnajdь,
Majna, teңim, otrjad
Fizkul'tura vaşlajdь.

Hej pioner, pioner!
Al vajraqь qoluңa,
Kesin kibik savijleni
Tartcь varoңan çoluңa.

1936 ç.

Ç A Z

Kyn uzaqqa sozulub,
Qыş „sav qaldы“ ajtady;
Çerge çыlv bet bergen
Çaz „çolovcu“ qajtady.

Kyn tajaqla çuvuqlav,
Qar da, buz da tajady;
Aqыv kelgen tav suvla
Kөpyr buzla ojady.

Qыş „çuqlақan“ көк Qovan
Çazqa көzyn асady;
Bavdan сыqыv syryv da
Gjaxinikge qacady.

Qавьrқala, kyn betle
Qalmaj birden сақalla;
Çanvarla tilleniv,
Qыxь tykle aқalla.

Xar çanvar qadalыv
Çazdan tatıv alady;
Savancь da qadalыv
Çerge urluq saladь.

Çaz közyvde urunğan,
Qacda myrzev aladъ,
Erincekle, xomuxla
Andan quru qaladъ.

Temircile qadalъв
Plug, тынав etelle;
Kolxozcula tiziliv
Savan ьзоја ketelle.

Brigadla өceşiv
Savan ьзоја kirelle;
Solusala, gazetden
Kөв харarla bilelle.

„Овах“ degen tauşla
Çyreklege şoş tijed.
Tykenci da tovarнь
Brigadlaqa ijed.

Алсь volqan brigad
Qьзыl qanaqa çazылad,
Muxolcu va çetalmaj
Artlarьndan sozulad.

Çaz syrylgen savanla
Birden varь caqlalla.
Işge сьрмаv volqanla
Qarca eriv aqlalla.

Bu sanalqan xaparla
Çazнь халып ajtalla;
Syryv-syryv malla da
Çaz kыrdьkdan qajtalla.

Çavum, bulut vashьnv,
Kөk kykyrev çaşnajdь.
Savanсь da kuldanь
Soldan onьa taşlajdь.

Tamaşadь ol kynle;
Xar çanvar tiriliv,
Qurt, qumursxa qalmajьn
Çazoqa birden urylyv.

„Хоş keldiң“ dev çaz zaman
Kөble salam verirle;
Qanatьla kirpildev,
Qanatlarьn kerirle.

SABANCЬ BLA TEMİRCİ

Temirci—Meni şoxum savancь,
Seni allьna qarajma,
Sьnnan, sьqoan zatьna
Birda erinmej çarajma.

Savan syryr kəzyvge
Tьnav, plug verime,
Xar kerekge çararqa
Qucaqьmь kerime.

Savancь—Ej, qarnaşьm, temirci!
Savan, vacxa syryrme,
Ne erinmej, ne talmaj,
Savan ьzda çyryrme.

Sen çamaqan sautla
Çerden xajьr alьrla.
Erincekle, xomuxla
Qubva-quru qalьrla.

Temirci—Qalaçykle, tьnavla
Mende işleniv vitelle,
Sençe kerek kəzyvge
Savan ьzqa ketelle.

Demenili çaraşyb
Işge qarýv berirle,
Savan, vacxa ызьць
Tizgin volub syryrle.

Savanь—Eki qarýv bir volub,
Çerge kycny salırbız,
Urunuvnu kycynden
Myrzev bitiv alırbız.

Sen da, men da, ej şoxum!
Çiger, çigit volabız,
Sosialist ьсьхьѡа
Taman kɵlny salabız.

TEKNIKA

Temirden at, ögüz etgen,
Uzun çolğa qırxa çetgen,
Kөв min çынь ozuv ketgen
Texnikanь kыcy tylmyd?..

Çerden ucuv көкge çetgen,
Tavnu, tyzny varьn syzgen,
Cavaq kibik suvnu çyzgen
Texnikanь kыcy tylmyd?..

Xar bir zatнь evin bergen,
Mylkge çolnu acьq kergen,
Işci xalqqa savqa bergen
Texnikanь kыcy tylmyd?

Kolxozlaqa traktor çekgen,
Samoljotla ucuv ketgen,
Бръсхьнь melxum etgen
Texnikanь kыcy tylmyd?..

Texnikavьz bizni çurtda
Caqad, ösed alqa uruv,
Em şaxarda emda elde
Çaңь-çaңь maşına quruv.

Sowet sojuz bir kyc bolub,
Ol çañ çaşav işlejdı,
Çañ usdalıq em texnika
Bizni çurtnu kyclejdi.

Texnika yrenirge
Stalin çoldaş borc salqand,
Anı ulla maqanasın
Çyz, million millet alqand.

Texnika bla biz kyreşiv,
Taşa zatlanı acavız,
Prirodanı vajlıqların
Urunanlaqa cacavız.

Aqıl beriv, kyreşiv biz
Xar bir usdalıq alajıq,
Ullu bolqan SSSR-de
Mijik texnika salajıq.

Ol işni biz SSSR-de
Artxa turmavız, eterbiz,
Bolqan qıralnı ozub ketiv,
Mijik texnikaqa çeterbiz.

QЪZYЛ ASKER

QЪZYЛ asker qurc kibik,
Kalcaklanъ sacxansa,
Qavlan, aslan, dev kibik,
Çarъq dunja acxansa.

Çaңъ çaşav qurarqа
Qazavatla etgense,
Esgilikni cacarqа
Nenca qanla төkgense.

Ne arъmaj, ne talmaj,
Onsuz xalqnъ saqladъn,
Өşyn salqan çavladan
SSSR-ni çaqladъn.

QЪZYЛ asker кусувыз
Teңlik, tyzlyk salqandъ,
Partijanъ vaşcыльqъ bla
Erkinlikni alqandъ.

Seni allyңa turoqanla
Senden otpor aldъla.
Işci, elli birigiv
Sowet vlast saldъla.

Biz Qъзы asker seni
Sъjъ koryb syjeviz,
Qurc mizamlъ qъзы askerge
Bol'sewik salam ijeviz.

1928 ç. fewralъ 23-de.

OLIMPIJADA

(1931 çyl tǝv milletleni Sew. Kaw. krajnъ Rostow
şaxarında aсyloqan 1-ci olimpijadasъna)

Kөv çyllaнъ uzunu
Mutxuz kelgen bilinmej,
Usdalyqda, xar işde
Kende qalqan ilinmej.

Barъ-çoqu bilinmej
Tavda, taşda көmylgen,
Burzujlaнъ tybynde
Kөv kerele emilgen.

Tilleri, ojunlarъ
Ucuzlaнъв sanalmaj,
„Çuqlanmaj өssynle“ dev
Çan avrutub qaralmaj.

Usdalyqqa, ilmuqa
Alaj aqyl verilmej,
Bolaн zatla barъda
Tensizlikden көrylmej.

Urunnan çarıx xalq
Allaj xalla sınaqıand,
Bajla xanla kynynde
Kəv kerele çyalaqand.

Sowet vlast kycynden
Çolla acıq volqandy,
Ucuzlannan millet da
Tamam ulyş alqandy.

Cecen-Inguş xar millet
Barı tenlik tavdıla,
Erkinlik savqaları
Çarıq veriv savdıla.

Tyrly-tyrly milletle
Don çaqıaqa varqanek,
Usdalıqny xalların
Çyrek veriv alqanek.

Qovuzcula, çyrcyla
Barı öre turdula,
Iskusstwo çoluna
Aqılların burdula.

Tavlu qızla em çaşla
Anda cıqıv ojnalla,
Xar kimni da etgenin
Tınylaqanla sajlalla.

Rostownu işçileri
Qonaqlıqqa aldıla,
Maşinala keltirib,
Qonaq yjge saldıla.

Rostownu oramları
Qızıl bayraq volqaned,
Teatrları icleri
Delegatdan toqaned.

„Xar çarqlıq, xar quanc
Barı bizge tuvqand“ dev
Ajta edik varıvı,
„Qaranı quvqand“ dev.

Bu çarqlıq quancı
Köv min adam qaradı,
Olimpijada çiltinleri
Tavnu, tyzny taradı.

Bu çylyqan olimpijada
Biter urluq sacxandı,
„Iskusstvo ɵssyn“ dev
Çarq eşik acxandı.

Olimpijada urluqu
Tamırları keñ eter,
Usdalıqda mijikge
Ajhaj urunıan xalq çeter.

Çaşasъn olimpijada,
Kөв җыланъ җaşasъn,
Өsyв берген көgetin
Хар урунңан аşasъn.

TAVLANB XALBNDAN

Biz çaşaqan tav çerle
Ajbıylıv mijikli,
Taşb, aqasb alqbn'a
Kimda bilgen kijikli.

Ol tavlada koryrse
Syryv-syryv mallanb,
Ariv bitgen sozulub
Nızbılanb, tallanb.

Ol tavlada koryrse
Şorquldaqan suvlanb,
Çitilege tajanıv
Marallanb, buvlanb.

Ol tavlada koryrse
Qaqa-qaqa vızlanb,
Uzununa çarılıv
İnsan  tmez  zlanb.

Ol tavlada koryrse
Çitileni, catlanb,
K v  myrny çaşaqan
K myr  zek qatlanb.

Ol tavlada koryrse
Qorqaşyn, azbest özekle,
Mylkge qarav, kys bergen
Kymuş, mramor kesekle.

Özenleri, catlarъ
Aşyrylyş başxadъ,
Bir-bir xamxot çerleri
Kırdыk bitmez qaşxadъ.

Bu tavlany хallary
Xar vajlyqny anasyd,
Icindegi хalqlary
Malсылыqny qalasyd.

Saqыş etiv qarasan,
Kөvdy any vajlyqъ,
Bijcesynla, Marqala
Malсылыqny çajlyqъ.

Saqыş etiv qarasan,
Rudnik, şaxta koryrse,
Sosialist tavlaqa
Tamam kөлny berirse.

Ol tavlany aqacy
Qana, dьran beredi,
Mьsxъ çarqan zavodla
Bu rьsxьny koredi.

Ol tavlany çelleri
Salqyn-salqyn qaqla,
Şorquldaqan suvlar
Əzenlege aqla.

Ol tavlany xavas
Saqlaqla çarajd,
Tyrly gara suvlar
Ol tavlany tarajd.

Bu tavlany etegine
Çany şaxar olturqand,
Bölek çylny icinde
Kök başladan tolturqand.

Bu şaxarny çanyndan
Kök Qovan da cavad,
Eteginde izlegen
Altyn, kymuş tavad.

Bu vajlyq varıda
Çasandırad tavlany,
Kyjdyredi qansıtyv,
Tuşmanlany, çavlany.

Biz erinmej kyreşsek,
Bu vajlyqla көв volur,
Urunnany tavlany
Raxatlanır em solur.

ON ÇYLDА

(Qaracajqa sowet wlast kirgenli 10 çy
bolqanьna)

Qъzy bajraq cancъlyb,
Tamam on çy voladъ.
Qaranъlyq çьqъlyb,
Mutxuz øzen çanadъ.

Qaracajqa bu on çy
Køv zatlanъ bergendi,
Tav tyvynde ellerin
Tyz çerlege kergendi.

Sowet wlast on çylda
Oquv çarъq acxandъ,
Çaş tølyny oquqqa
Şkollaqa cacxandъ.

Bol'nisala acъlyb,
Tavlulaqa çarajla,
Urunnanla çъjъlyb,
Sowetleni sanajla.

Тъшыгъvla ҫыжыльв,
Клувлaҫа варalla,
Onovларьн eterge
Delegatla sanajla.

Nögerlikle quralьв,
Elli mylkle kirelle,
Birlik kysny ajamaj,
Savan ьzla syrelle.

Bu on ҫыльq quancьн
Savҫa voluv alҫanьвз,
Tenlik ҫaҫav ҫoluna
Tolu ҫyryҫ salҫanьвз.

Sowetlede işlejdi
Tavlu qatьн olturuv,
Kerekleni etedi,
Onovlanь tolturuv.

Lenin vergen vajraҫьн
Biz mijikge tutarьвз,
Ҫарьq ҫaҫav ҫavларьн
Araьвздan butarьвз.

Bu quancьн vajramҫa
Ҫыжыльвз qalmajьн,
Kommunanь işlerbiz
Arymajьн, talmajьн.

Hajdaqyz, çoldaşlarym,
Biz wajramoňa barajyq,
Erkinlik savqalano
Birem-birem qarajyq!

AJЪRMA SOXDACЪQ

Oquv ғылы аллында
Dersge хазыр болғанем,
Ахшы soxda болуға
Kerti innet алғанем.

Oquv ғылы аллындан
Men oquvға теvredim,
Асылығы оquvда
Kişige da vermedim.

Quanc bolub şkolda
Ala edim dersimi,
Ajъrma ders bilirge
Bere edim esimi.

Саварға ем сыңарға
Muxolluғы salmajem,
Sekirivge, çyzyvge
Men eriniv qalmajem.

Men şef bolған tanacъq
Өsyv inek bolғандъ,
Ахmatcъq da tajcъғы
Kesine şefge алғандъ.

Udarnikca oqurqa
Axşь çyryş salqanma,
Ajьrma volub dersde
Axşь otmetka alqanma.

Sanlarьmь tyzetiv
Fizkul'turnik volqanma,
Axşь marav qaranь
Sьjь znakcьq alqanma.

Udarniklik oquvda
Axşь bilim beredi,
Fizkul'turnik bolurqa
Ajhajda ol toredi.

Hajda, tely, qadalьv
Oquv, bilim alajьq,
Kellik oquv çьlqa viz
Xazьrlьqnь salajьq.

Soxda tenim **Хьзыrcьq**
Menden ylgy aladь,
Qььqсьz **Maxamet** da
Entda artxa qaladь.

Ma qaraqьz **Хьзыrcьq**
Axşь ylgyly soxdadь,
Qььqсьz **Maxamet** da
Dersden çartь toxdadь.

Pionerdi Xъzъrcъq,
Bojuncaqъ bojnunda,
Ulgыlydy bu soxda
Em dersde em ojunda.

Savij tenle, varъqъz
Xъzъrcъqca voluqъz,
Ajъrma qara marav
Znakъqla alъqъz.

Mal telyge şeflikni
Artъqda bek tutarъz,
Malqa zaran volqannъ
Biz kecimsiz butarъz.

1935 ç.

GOKGA XAN SCBQ

Ol ariv əsgen busaq terekcik
Тамьрн терен ијгendi,
Çavumdan tojqan gokga xanscъq da
Ariv kijimin kijgendi.

Cetenden cъqьв valcivincik da
Qanatcъqlarьn qaqaдь,
Gokga xanscъqdan alqan azьqьn
Artmaqсъq etiv taqaдь.

Tyrly ojuvlu ol gokga xanscъq
Çarьтв көzge tijedi,
Kynden, xavadan azьqьn alьв,
Altьn caşcъqьn ijedi.

Tyrly-tyrlydy anь vojavu,
Kymuşge altьn salqanca,
Ucgyldy anь çapraqcъqlarь
Kez etiv birin alqanca.

Ol kynsyз, suvsuz birda volmajдь,
Xavanь da kemsiz syjedi.
Çaraqan çerge tamьрь тыşse,
Altьn caşcъqьn ijedi.

Altın saşsıqı çim-çim çıltağ,
Ol gokga xansıq turadı;
Qatna çuvuq barqanlajna,
Ariv ijisi uradı.

Seir tamaşad bu gokga xansıq,
Kesin kenden da tañtad;
Qatna çuvuq barqanlajna,
Köz ginçini da qamatad.

Qozucuqla da, ulaqsıqla da
Gokga xansıqñ syjelle;
Qarav kergenlej savıjcikle da
Aña eslerin ijelle.

1935 ç.

QOZUCUQ

Tum qaradъ qozucuq,
Kerpesleniv ojnajdъ,
Uzgereni qatъnda
Xanscъqlanъ sajnajdъ.

Esge tьsse, anasъn
„Maj-maj“ etiv saqъradъ,
Burma tykly qozucuq
Qalaj ariv maqъradъ.

Aşъqъş volub anasъ
Qozucuqqa keledi,
Qъzoqan sytyn çelinde
Balasъna veredi.

Çut qozucuq tьpъrdaв,
Ana mьllъk atadъ;
Ana sytden tojqanlaj,
Kerpesleniv çatadъ.

Bir alada qozucuq
Cъnav-cъnav ojnajdъ,
Axmatcъq da qozajъnъ
Birda koryv tojmajdъ.

Semirgendi qozucuq,
Qujruqcuqu şatıkdı,
„Qozajıyım ɵssın“ deı
Axmat ıan ıtıvı.

Axmatnı qozucuqu
Uzgerede savadı,
Aşın, suvun, keregin
Zamanında tavadı.

1936 ı.

MURATNЬ TEREKCIGI

Suvuq kynlerim artxa ozqaned,
Kyn da җытырав qaraed;
Җазык kynlede sarqqan suvсуqla
Бухыла etiv varaed.

Qanatların җайқан altын quş kivik,
Kyn tajaqlarын kergened;
Асывсақан malca, qara җerge
Kesi җылыун vergened.

Suvsav taraқан ol qara җer da
Kynden азықын alady,
Җытырав, җашнав, ullu tyzlede
Qucaқына җылыv saladь.

Men terekcikge bek es vergenem,
„Ol өssyn, сақсын, bitsin“ dev,
Men qajыраem terekcigime
„Terekleni da җetsin“ dev.

Bir alalada terekcigime
Сывсырсыqla da qondula,
Butaqсыqlарь circikle volub,
Aq саққанlardan toldula.

Qanatcyların kergişca keriv,
Sivincikle da savdyla,
Terekigimi butaqlarında
Ala qonuşla tavdyla.

Gakğdan syqan çuçekle kivik,
Aq saqanlar aсyldь,
Çapraqlar keriliv çerge
Kölekge veriv cacyldь.

1936 ç. maj ajda.

BAŞLAR

Welikij wozd—Stalinçe	3
Çigit tavlulaqqa	6
Minat tavlı tışrıv ed	15
Qız bla anas	24
Leninni çolu tylmydy?	27
Çaň çaşavqa	30
Kolhozqa kirejik	34
Udarniklik	36
Bizde bla alada	39
„Oktjabrqa 13 çıl“ atlı kolhozqa	43
Belgili malcyla	49
Komsomolnu sezy	53
MJUD-nu kynyne.	56
Pioner çır	58
Çaz	60
Savan	63
Texnika	65
Qız asker	67
Olimpijada	69
Tavlan xalından	73
On çylda	76
Ajırma soxda	79
Gokga xans	82
Qozucı	84
Murat terekci	86

Отв. редактор *А.-С. Гербеков*. Техредактор *Ш. Ближников*

Лит. редактор *А. Уртенев*

Сдано в производство 29/V 1936 г.

Подписано к печати 27/VII 1936 г.

Формат 125x176^{1/32}. Тип. зн. в 1 бум. л. 41,216, печ. лист. 2,75

Тираж 1600.

Зак. № 1512

Обллит № 1769.

410520

Багашь 1 с. 25 к.

у. б - 13 к

На карачаево-балкарском языке

Кисловодск, типография Кароблнацизда.